

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ СТУДЕНТСЬКИХ ОБМІНІВ У РОЗВИТКУ ВЗАЄМОРОЗУМІННЯ ТА ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

Програми обміну студентами – популярний спосіб здобути новий досвід перебування й навчання в іншій країні, в середовищі носіїв тієї мови, що вивчає здобувач, а також дослідження іншої культури і знайомства з новими людьми. Такі можливості дозволяють іноземним студентам навчатися в іншій країні чи регіоні, дотримуючись освітніх вимог того університету, який запрошує на навчання. Однією з головних переваг студентського обміну є можливість підвищити рівень мовленнєвих навичок. Іноземні здобувачі, котрі приїжджають на навчання за обміном в Україну успішно опановуватимуть обраний фах лише за умови опанування української мови.

Мета наших тез – висвітлення ролі міжнародних студентських обмінів у розвитку й діалогу культур у Європі, а також значущості вивчення української мови як іноземної в цьому контексті.

Як слушно зазначає дослідниця Ю. Заячук, «серед факторів, які штовхають сучасний університет до змін, безперечно є фактори глобалізації, формування університетських мереж, інтернаціоналізації, регіональної інтеграції» [1, с. 12]. Зокрема, міжнародні програми обміну студентами дозволяють студентам з різних країн відчувати життя в новій країні: розвинути культурні, комунікативні навички, зануритися в новий спосіб життя. Ці програми передбачають відвідування студентом занять в університеті в іншій країні, проживання в сім'ї, що приймає, та участь у заходах країни обміну. Спеціалісти вказують, що «формування єдиного світового освітнього простору відбувається через зближення підходів різних країн до організації освіти, а також через визнання документів про

освіту інших країн» [2, с. 58]. Відомі два типи програм обміну студентами: короткостроковий і довгостроковий обмін. Тривалість короткострокової програми (літньої, інтенсивної, культурного обміну) зазвичай варіюється від тижня до кількох місяців. Вони підходять для здобувачів, зацікавлених у громадській чи культурній діяльності. Довгостроковий обмін студентами триває від шести до дванадцяти місяців. Студенти, зацікавлені в таких програмах, мають володіти мовою країни, що приймає. Наприклад, деякі університети вимагають від здобувачів міжнародні сертифікати, які підтверджують знання англійської мови [5]. Українські ЗВО забезпечують вивчення української мови як іноземної, якщо громадянин іншої країни прибуває в Україну [3, с. 11].

Досвід навчання за кордоном для кожного учасника міжнародних обмінів має чимало освітніх і загальнокультурних переваг. Схарактеризуємо, на нашу думку, головні з них.

Можливість спробувати новий спосіб життя та подорожувати світом: навчання за кордоном дозволить студенту зануритися в нову культуру та спосіб життя, змінити свої звички та набути нового досвіду.

Сприяння розширенню можливостей працевлаштування: роботодавці (особливо – міжнародні компанії) шукають працівників, які мають міжнародний досвід спілкування в мультикультурному середовищі. Навчання за кордоном демонструє роботодавцю, що студент може швидко адаптуватися до мінливих ситуацій і вправно розв'язувати проблемні ситуації. Ми погодимося з Н. Несторук і Е. Алієвою: для України вельми важливо «використовувати наслідки від розвитку міжнародної академічної мобільності, поповнювати інтелектуальний капітал, а також отримувати фінансові вливання від експорту освітніх послуг» [4, с. 211].

Розуміння різних стилів навчання: навчання в закордонному ЗВО може відрізнитися від звичного у вітчизняному університеті, тому студенту варто активно випробувати різні методи навчання та зрозуміти, який тип навчання для нього є найефективнішим.

Нові можливості для вивчення мови: навчання за кордоном – можливість долучитися до вивчення мови країни перебування. Університет, що запрошує студентів, зазвичай пропонує їм додаткові мовні курси для розвитку й удосконалення усних і письмових комунікативних навичок.

Налагодження особистих зв'язків: студенти за обміном мають можливість потоваришувати зі здобувачами ЗВО, а в майбутньому – сформувати власну мережу ділових контактів і налагодити взаємовигідну довготривалу співпрацю між різними країнами.

Зміцнення миру та стабільності в Європі й у світі: країни використовують можливості культурної дипломатії для просування своєї культурної самобутності, демонструючи культурне розмаїття світу та торуючи шлях до співпраці та діалогу [5].

З-поміж переваг для учасників міжнародних студентських обмінів, які приїждять в українські ЗВО: українська освіта характеризується високим рівнем якості серед іноземних студентів, кількість іноземних студентів в Україні зростає, а освітня система України загалом традиційно посідає провідні позиції у щорічному рейтингу QS Higher Education System Rankings [3].

Важливо зазначити те, що міжнародні програми обміну студентами розглядається як елемент культурної дипломатії. [4]. Варто врахувати той вагомий чинник, що у глобалізованому, взаємопов'язаному світі, де країни стають все більш взаємозалежними, культурна дипломатія може мати вирішальне значення для.

Отже, програми обміну студентами сприяють покращенню міжнародних відносин у багатьох сферах співпраці між країнами. Ця унікальна форма міжкультурного діалогу має силу зміцнювати та відновлювати багатостороннє співробітництво для створення глобальних суспільних благ, а також розв'язувати нагальні проблеми нашого часу, як-от: конфлікти, дезінформація, соціальна нерівність тощо.

Слід окремо зазначити, що мова є засобом для спілкування, оволодіння фахом і вивчення спеціальних дисциплін. Для українських студентів за кордоном, з одного боку, та студентам з інших країн, котрі беруть участь у програмі обміну, з іншого боку, необхідно опанувати мову країни, в якій вони навчаються.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Заячук Ю. Д. Сучасна світова реальність вищої освіти: можливості та ризики. *Динаміка освітніх процесів та підготовка майбутніх фахівців у системі вищої освіти: відповідь на сучасні суспільні запити* : колективна монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. С. 11-29.

2. Зленко А., Ісайкіна О. Академічна мобільність як невід’ємна складова інтеграції України до сучасного Європейського суспільства знань. *Соціум. Документ. Комунікація*. 2019. № 6/2. С. 56-76.

3. Лондар С. Л., Шаповалова О. О., Пронь Н. Б. Ринок освітніх послуг в Україні: конкурентні переваги та сучасні виклики для іноземних студентів. *Освітня аналітика України*. 2020. № 1. С. 5–22.
URL : https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/06/1_Londar_18_2020_5_22.pdf.

4. Несторук Н., Алієва Е. Міжнародна академічна мобільність в Україні: проблеми та перспективи. *Сучасна освіта – доступність, якість, визнання*. Краматорськ : ДДМА, 2021. С. 209-211.

5. Програми обміну студентами: як працюють, переваги та найбільш популярні. *VisitWorld.Today*. URL : <https://visitworld.today/uk/blog/1553/student-exchange-programs-how-they-work-advantages-and-the-most-popular>.